

OBRAĐIVAČ:

MINISTARSTVO PROSTORNOG PLANIRANJA, URBANIZMA I DRŽAVNE IMOVINE

Pisarnica Ministarstvo prostornog planiranja,
urbanizma i državne imovine

Primljeno: 23.10.2025				
Org. jed.	Jed. kas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
04-332/25-1711/87				

INOVIRANI IZVJEŠTAJ O JAVNOJ RASPRAVI

O KORIGOVANOM NACRTU IZMJENA I DOPUNA PROSTORNO-URBANISTIČKOG PLANA OPŠTINE PLUŽINE

RUKOVODILAC IZRADE PLANA:

Saša Karajović, dipl. prostorni planer

Podgorica – Plužine, oktobar 2025.godine

UVODNE NAPOMENE

Izradi Izmjena i dopuna Prostorno-urbanističkog plana opštine Plužine (u daljem tekstu PUP), pristupilo se na osnovu:

- Odluke o izradi Izmjena i dopuna Prostorno-urbanističkog plana Opštine Plužine ("Službeni list Crne Gore", br. 068/23 od 05.07.2023),
- Odluke o određivanju rukovodioca izrade Izmjena i dopuna PUP-a Opštine Plužine i visini naknade za rukovodioca i stručni tim za izradu Izmjena i dopuna ("Službeni list Crne Gore", br. 068/23 od 05.07.2023), i
- Ugovora zaključenog između Rukovodioca izrade plana, radnog tima i resornog ministarstva.

Nacrt Izmjena i dopuna PUP-a Opštine Plužine (februar 2025. godine) predat je resornom ministarstvu krajem februara 2025. godine. Na isti su pristigla mišljenja 16 relevantnih institucija i nadležnih organa. Većina institucija nije imala primjedbi (*Uprava za željeznice, Uprava za saobraćaj, Ministarstvo odbrane, Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama, Ministarstvo ekonomskog razvoja*) potvrđujući usklađenost plana sa važećom planskom i zakonskom dokumentacijom. *Uprava za zaštitu kulturnih dobara* je ukazala na potrebu izrade Studije zaštite kulturnih dobara za izmjene i dopune PUP-a Plužine. Agencija za zaštitu životne sredine je ukazala da je u toku revizija Studije zaštite PP „Piva“. Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera je, između ostalog, navelo da je neophodno ugraditi mjere iz Izvještaja o Strateškoj procjeni uticaja u predlog plana. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je tražilo da se ugrade pravila i ograničenja prenamjene poljoprivrednog zemljišta. CEDIS i CGES su imali tehničke primjedbe u pogledu planirane elektro mreže.

Korigovani Nacrt Izmjena i dopuna PUP-a (jun 2025. godine) i Izvještaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu dostupni su na sajtu Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine: www.gov.me/mdup/javne-rasprave.

Savjet za reviziju plana je na korigovan Nacrt Izmjena i dopuna PUP-a dao načelno pozitivno mišljenje (03.06.2025.), uz obavezu da obrađivač u narednoj fazi izrade postupi po svim primjedbama. <https://www.gov.me/dokumenta/554b457c-1720-4169-955f-c27d2c60e1de>

Javna rasprava o Nacrtu Izmjena i dopuna PUP-a i Izvještaju o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu, održana je u organizaciji Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine u periodu od **09.06.2025. do 04.07.2025.** <https://www.gov.me/clanak/javna-rasprava-o-nacrtu-izmjena-i-dopuna-prostorno-urbanistickog-plana-opstine-pluzine-i-nacrtu-izvjestaja-o-strateskoj-procjeni-uticaja-na-zivotnu-sredinu> Na zahtjev mjesnog odbora Gornja Brezna i u saradnji sa Opštinom Plužine, javna rasprava je produžena za dodatnih 15 dana, u periodu od **07.07.2025. do 25.07.2025. godine.**

Predlozi, sugestije i komentari mogli su se dostavljati u navedenom periodu trajanja javne rasprave Ministarstvu prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine putem pošte, predajom na arhivi Ministarstva ili putem e-maila: puppluzine@mdup.gov.me i javna.rasprava@mdup.gov.me

Tokom trajanje javne rasprave primjedbe su dostavili: Mjesni odbor sela Brezna - Građanska inicijativa "Spasimo Brezna", Bojan Adžić, Željko Vojinović i Ines Mrdović, NVO Akcija za socijalnu pravdu.

Javna prezentacija Nacrta Izmjena i dopuna PUP-a Opštine Plužine održana je u petak **13.06.2025. godine od 11 do 13 sati**, u skupštinskoj sali Opštine Plužine, u organizaciji resornog Ministarstva i Opštine Plužine. Prezentaciju su predstavili rukovodilac plana sa članovima radnog tima, uz učešće koordinatora plana ispred ministarstva, predstavnika opštine i oko 30 građana. Članovi radnog tima su predstavili osnovnu koncepciju korišćenja, uređenja i zaštite prostora kao cijele opštine tako i Plužina. Najviše pitanja je bilo upućeno na izgradnju TS 400/110 kV u Gornjim Breznama i dalekovoda, kao i vjetroelektrana i HE "Komarnica".

Izveštaj sa javne rasprave o nacrtu plana sa odgovorima na primjedbe dostavljeni su resornom ministarstvu 29. avgusta 2025. godine.

Savjet za reviziju plana nije prihvatio Izveštaj sa javne rasprave (14.10.2025.) <https://www.gov.me/dokumenta/87351f7e-0876-45ba-bbf7-eb9557e8cd8d>

U skladu sa članom 13 Pravilnika o metodologiji izrade planskog dokumenta i bližem načinu organizacije prethodnog učešća javnosti ("Službeni list Crne Gore", br. 088/17 od 26.12.2017) pripremljeni su odgovori na način što je odgovoreno da se primjedba "prihvata", "ne prihvata" (uz obrazloženje), "djelimično prihvata" (uz obrazloženje koji dio primjedbe se prihvata, a koji ne prihvata), kao i da primjedba "nije osnovana" (uz obrazloženje).

Izveštaj o javnoj raspravi je inoviran u skladu sa mišljenjem Savjeta za reviziju (14.10.2025.) i predat je resornom ministarstvu tokom oktobra 2025. godine.

Inovirani Izveštaj o javnoj raspravi na korigovani nacrt Izmjena i dopuna plana sadrži slijedeće:

- 1) ODGOVORI NA PRIMJEDBE I SUGESTIJE SAVJETA ZA REVIZIJU NA IZVJEŠTAJ SA JAVNE RASPRAVE NA KORIGOVANI NACRT IZMJENA I DOPUNA PUP-a OPŠTINE PLUŽINE (14.10.2025.)
- 2) ODGOVORI NA PRIMJEDBE PRISTIGLE U TOKU JAVNE RASPRAVE NA KORIGOVANI NACRT IZMJENA I DOPUNA PUP-a OPŠTINE PLUŽINE

1) ODGOVORI NA PRIMJEDBE I SUGESTIJE SAVJETA ZA REVIZIJU NA IZVJEŠTAJ SA JAVNE RASPRAVE NA KORIGOVANI NACRT IZMJENA I DOPUNA PUP-a OPŠTINE PLUŽINE (14.10.2025.)

Na sajtu resornog ministarstva objavljen je Izvještaj o JR nacrt ID PUP-a opštine Plužine (avgust 2025.) i mišljenje Savjeta za reviziju (oktobar 2025.) Izvjestaj o JR nacrtu Izmjena i dopuna PUP-a Opštine Plužine septembar 2025 (www.gov.me)

Radni tim je sagledao primjedbe iz mišljenja članova Savjeta i daje slijedeće odgovore i komentare:

Izvještaj je dopunjen sa konstatacijama za svaku primjedbu i to: "prihvata", "ne prihvata", "djelimično prihvata" i "nije osnovana".

Konflikti sa režimima zaštite (u poglavlju 7) eliminisani su brisanjem navedenih lokacija iz dokumentacije (tekstualni i grafički dio).

Stečena obaveza u PUP-u Plužina su objekti i lokacije iz važećih PPCG i DPP, kao i koridori priključnih dalekovoda sa planiranih solarnih i vjetro elektrana na području Opština Nikšić, Šavnik ili Plužine čija je realizacija u toku.

Priključni dalekovodi novih izvora energije sa šireg područja (iz opština Šavnik i Nikšić), biće unijeti u grafičke priloge ukoliko se obezbijede podaci o njihovim trasama od nadležnih institucija.

Napomena: Naponski nivo i način priključenja novih izvora električne energije utvrđuju se nakon sprovođenja analiza priključenja, što je u nadležnosti mrežnog operatora na čiju se infrastrukturu predmetni objekti priključuju.

U grafičkom prilogu infrastrukture, u dwg formatu, su prikazani zaštitni koridori postojećih nadzemnih elektrovodova (prema uslovima operatora prenosnog i distributivnog sistema), ali zbog razmjere karte (1:25.000) nisu vidljivi na grafici u pdf formatu. Rezervni koridor planiranog dalekovoda 400kV Brezna-Sarajevo 20 (širine 1 km prema uslovima operatora prenosnog sistema (CGES)), takođe je prikazan u grafičkom prilogu.

Izgradnja podzemnih energetske vodova, barem na pojedinim dionicama, biće predložena kao mogućnost.

Obrađivač plana je uradio analizu i ocjenu pogodnosti za izgradnju OIE (doduše ne na nivou bazne studije, jer to nije predviđeno programskim zadatkom).

Prikazani tereni sa potencijalom za razvoj postrojenja obnovljivih izvora energije (OIE) ne predstavljaju planski definisane lokacije budućih solarnih i vjetroelektrana. Oni imaju isključivo informativno-analitički karakter i rezultat su višekriterijumske analize sprovedene na osnovu dostupnih prostornih i tehničkih podataka. Analiza je obuhvatila prirodne pokazatelje poput orijentacije i nagiba terena, nivoa insolacije, srednjih brzina vjetra, te ostalih generalnih klimatsko-geografskih parametara, u kombinaciji sa prostornim ograničenjima koja se odnose na tip zemljišnog pokrivača, režime zaštite prirode, udaljenost od naselja, kao i dostupnost postojeće saobraćajne i elektroenergetske infrastrukture.

Uvažavajući sugestije i preporuke Savjeta za reviziju Plana, dodatno su pooštreni kriterijumi u pogledu maksimalne dozvoljene udaljenosti od naseljenih mjesta i neophodne blizine infrastrukturnih koridora. Ovim pristupom postignuta je veća prostorna selektivnost, što je rezultiralo značajnim smanjenjem ukupne površine potencijalnih terena - sa početnih 24 ukupne površine oko 6.000 ha na 12 ukupne površine oko 1.000 ha, koji su locirani pretežno u centralnom dijelu opštine, između seoskih naselja na potezu Goransko–Stabna.

Treba naglasiti da svaka eventualna inicijativa za realizaciju postrojenja u okviru ovih zona zahtijeva izradu detaljnih tehničkih i stručnih studija. Investitor je u obavezi da sprovede analizu potencijala OIE za konkretnu lokaciju, izradi studiju izvodljivosti, studiju procjene uticaja na životnu sredinu, studiju vizuelnog uticaja i druge prateće dokumente u skladu sa važećim propisima i standardima Evropske unije.

Predlaže se slijedeća dopuna teksta koji će biti ugrađen u Predlog plana.

Uslovi i ograničenja za planiranje i realizaciju manjih postrojenja OIE

U skladu sa važećim Zakonom o energetici, proizvodni elektroenergetski objekti snage 5 MW i više (hidroelektrane, termoelektrane, vjetroelektrane, solarne elektrane i dr.) definišu se kao objekti od javnog interesa i zahtijevaju izradu planske dokumentacije višeg reda – državnih planova posebne namjene. Imajući to u vidu, predlog obrađivača je da se predmetnim planskim dokumentom omogući realizacija manjih postrojenja do 5 MW instalisane snage, uz jasno definisana prostorna i tehnička ograničenja.

U tom smislu, predlaže se da maksimalna površina planiranih solarnih elektrana ne prelazi 10 ha, dok površina potrebna za vjetroelektrane može iznositi do 20 ha, u zavisnosti od konfiguracije terena i primijenjene tehnologije. Takođe, propisuje se minimalna međusobna udaljenost pojedinačnih lokacija za koje se mogu izdavati tehnički uslovi za gradnju — ne manja od 2 km vazdušne linije, čime se obezbjeđuje sprečavanje prostorne koncentracije postrojenja, smanjuje vizuelni impakt te podržava očuvanje ambijentalnih vrijednosti prostora.

Sva postrojenja koja prelaze navedene kapacitete ne mogu biti predmet lokalnog planskog dokumenta i za njih će biti obavezna izrada državnih planova, uz prethodnu saglasnost nadležnog ministarstva.

Jedini, zakonski zasnovan zaključak planerskog tima je da dokle god važe planovi višeg reda donijeti uz sprovedene zakonske procedure (PPCG i DPP), koji predviđaju energetska čvorišta (dalekovod i TS 400kV) u zoni Gornjih Brezana, nije moguće postupiti po zahtjevima podnosioca primjedbi i komentara.

Ukoliko se na državnom nivou odluči o promjeni lokacije radila bi se nova vrsta planskog dokumenta u skladu sa novim zakonom, odnosno izrada izmjena i dopuna važećeg Detaljnog prostornog plana koridora ili adekvatnog državnog plana (prostornog plana područja posebne namjene ili državnog plana detaljne regulacije), koji bi kao plan višeg reda, mogao da redefiniše poziciju koridora dalekovoda u zoni Gornjih Brezana.

Za radni tim

Saša Karajović, dipl. prostorni planer

rukovodilac izrade Izmjena i dopuna PUP-a Opštine Plužine

2) ODGOVORI NA PRIMJEDBE PRISTIGLE U TOKU JAVNE RASPRAVE NA KORIGOVANI NACRT IZMJENA I DOPUNA PUP-a OPŠTINE PLUŽINE

Podnosilac primjedbe	Rezime primjedbe (napomena: u aneksu su kompletne primjedbe)	Odgovor / komentar obrađivača
1.Mjesni odbor sela Brezna Građanska inicijativa "Spasimo Brezna" Broj i datum dopisa: 04-332/25-3053/26 (04.07.2025.) 04-332/25-3053/31 (11.07.2025.)	1. Prema navodima podnosioca zahtjeva: • mještani su slučajno saznali za javnu raspravu i tražili njeno produženje sa 15 dana na tri mjeseca kako bi imali vremena da se informišu i iznesu stavove, • te da je Ministarstvo prostornog planiranja ignorisalo njihove molbe i nije organizovalo dodatne tribine i konsultacije, čime su, po ocjeni mještana, prekršeni zakoni, Ustav i međunarodne konvencije, te im je uskraćeno pravo da učestvuju u postupku koji direktno utiče na njihovu zajednicu.	PRIMJEDBA NIJE OSNOVANA Izrada i donošenje planskog dokumenta zakonski su definisani, a resorno ministarstvo nadležno je za vođenje procedura, koordinaciju sa nadležnim institucijama i sprovođenje javne rasprave u skladu sa zakonskim propisima i svojim nadležnostima. Javna rasprava je sprovedena u skladu sa članom 33 stav 3 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, a u vezi sa članom 218 stavom 3 istog zakona, kojim je propisano minimalno trajanje javne rasprave od 15 dana. Javna rasprava je oglašena na zvaničnom sajtu resornog Ministarstva i u jednom dnevnom štampanom mediju koji se izdaje i distribuira na teritoriji Crne Gore. https://www.gov.me/clanak/javna-rasprava-o-nacrtu-izmjena-i-dopuna-prostorno-urbanistickog-plana-opstine-pluzine-i-nacrtu-izvjestaja-o-strateskoj-procjeni-uticaja-na-zivotnu-sredinu Javna rasprava o Nacrtu Izmjena i dopuna Prostorno-urbanističkog plana Opštine Plužine i Nacrtu Izvještaja o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu, održana je u organizaciji Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, u periodu od 09.06.2025. do 04.07.2025. godine. Javna prezentacija održana je 13.06.2025. godine od 11 do 13 sati, u skupštinskoj sali Opštine Plužine. Razumijevajući zabrinutost mjesnog odbora Gornja Brezna i važnosti teme, resorno ministarstvo je u saradnji sa Opštinom Plužine, produžilo javnu raspravu za dodatnih 15 dana, u periodu od 07.07.2025. do 25.07.2025. godine. https://www.gov.me/clanak/javna-rasprava-o-nacrtu-izmjena-i-dopuna-prostorno-urbanistickog-plana-opstine-pluzine-i-nacrtu-izvjestaja-o-strateskoj-procjeni-uticaja-na-zivotnu-sredinu

Mjesni odbor sela Brezna Građanska inicijativa "Spasimo Brezna"		Ukupno trajanje javne rasprave bilo je 45 kalendarskih dana (35 radnih dana), što znatno premašuje zakonski propisan minimum.
	2. U Rezimeu plana navodi se cilj racionalnog korišćenja resursa kroz razvoj turizma i energetike. Mještani ističu da se ovim izmjenama zapravo uništavaju potencijali za eko-turizam, poljoprivredu i stočarstvo. Posebno problematična je planirana izgradnja trafostanice 400 kV i međunarodnog energetskog čvorišta u centru Gornjih Brezana, u neposrednoj blizini preko 200 kuća i turističkih objekata. Naglašavaju da su informacije o projektu skrivane, da je investitor CGES EBRD-u dostavio netačne podatke tvrdeći da u krugu od 2 km nema naselja i da se planom direktno ugrožava selo, imovina, poljoprivreda, turizam, pa čak i zdravlje mještana.	PRIMJEDBA SE NE PRIHVATA Nacrt izmjena i dopuna PUP-a Plužine je urađen na osnovu Odluke o izradi sa programskim zadatkom iz 2023. godine. Zadatak plana je bio da omogući razvoj više privrednih djelatnosti sa što manje uticaja na druge, kao i očuvanje prirodnih, predionih i kulturnih vrijednosti područja. To podrazumjeva i razvoj poljoprivrede, turizma i energetike na prostoru opštine Plužine. Izgradnja navedene TS i dalekovoda je planirana Strategijom razvoja energetike Crne Gore do 2030, Detaljnim prostornim planom koridora dalekovoda 400 kV sa optičkim kablom od Crnogorskog primorja do granice sa Srbijom (2011), važećim PUP-om opštine Plužine (2012), te prethodnim i važećim Prostornim planom Crne Gore (2008, 2025). Navedeni planovi višeg reda (PPCG, DPP) su hijerarhijski obavezujući za PUP uključujući i planska rješenja koja su predmet protivljenja građana Gornjih Brezana. Planskom i projektnom dokumentacijom se utvrđuju pravila korišćenja i ograničenja u zaštitnom koridoru dalekovoda i TS, kako bi se izbjegao štetan uticaj na stanovništvo i životnu sredinu. Podaci sa popisa iz 2023. godine pokazuju da je u Gornjim Breznama 24 stalna stanovnika u 12 domaćinstava, dok ukupni broj stanova za stalno i povremeno stanovanje iznosi 115. U poređenju sa 2011. godinom, broj stanovnika je prepolovljen (48 stanovnika, 23 domaćinstva), dok je broj stanova porastao sa 96 na 115.
	3. Iako plan formalno navodi deset razvojnih prioriteta, mještani smatraju da su sve odrednice osim obnovljivih izvora energije zapostavljene. Plan, prema njihovom mišljenju, pogoduje isključivo privatnim investitorima, dok lokalnoj zajednici donosi štetu i rizik raseljavanja.	PRIMJEDBA SE NE PRIHVATA Deset razvojnih prioriteta datih u nacrtu Izmjena i dopuna PUP-a (2025) su istovjetni onima u važećem PUP-u opštine Plužine (2012).

Mjesni odbor sela Brezna Građanska inicijativa "Spasimo Brezna"	Predlažu da, ako se plan ne povuče, lokacija trafostanice bude premještena iz Gornjih Brezana u centar Plužina, gdje se, kako navode, lokalna zajednica ne protivi takvom objektu.	Plan prepoznaje pogodne terene za korišćenje održivih izvora energije, bez favorizovanja privatnih ili državnih investitora. Izuzete su sve lokacije sa statusom zaštite (prirodna i kulturna dobra, staništa zaštićenih vrsta, revitalizacioni katuni, šumska i poljoprivredna zemljišta visokog kvaliteta i sl.), kako bi se izdvojile one sa najmanjim stepenom prostornih konflikata. Lokacija energetskeg čvorišta (dalekovod i TS 400 kV) definisana je planovima višeg reda (Prostorni plan Crne Gore do 2020. godine i Detaljni prostorni plan koridora dalekovoda iz 2011. godine). Ova planska rješenja, zbog kojih je mjesni odbor Gornja Brezna iskazao zabrinutost, usvojena su prije više od deset godina u planovima višeg reda i integrisana su u važeći lokalni planski dokument – PUP iz 2012. godine. Dakle, Izmjene i dopune PUP-a Opštine Plužine ne uvode nove lokacijske promjene, niti mogu da odstupaju od važećih planskih rješenja. Stoga, ne postoji planski osnov za pomjeranje lokacije trafostanice, a sugestije koje to traže nisu u skladu sa planskom hijerarhijom. Koridori i trafo stanice se mogu locirati na cijeloj teritoriji opštine, uključujući i naseljena mjesta, uz pravila korišćenja i ograničenja u njihovoj kontaktnoj zoni, kako bi se izbjegao štetan uticaj na stanovništvo i životnu sredinu.
	4. Plan se, prema ocjeni mještana, protivi sopstvenim ciljevima vezanim za demografski razvoj, turizam i stvaranje imidža opštine. Smatraju da će energetske projekti u naseljenim područjima izazvati odlazak stanovništva, uništiti potencijale za eko i ruralni turizam, te ugroziti prirodne resurse poput rijeke Vrbnice i poljoprivrednih pašnjaka. Dodaju da ovakav pristup ne doprinosi održivom razvoju niti brendiranju opštine zasnovanom na zdravoj hrani i turizmu.	PRIMJEDBA SE NE PRIHVATA Podaci iz dva posljednja popisa (2011. i 2023.) pokazuju duplo smanjivanje broja stanovnika i domaćinstava, jedino raste broj stanova, koji ne korespondira sa stalno naseljenim stanovnicima i domaćinstvima. (2023. godine u Gornjim Breznama ima 24 stalna stanovnika u 12 domaćinstava, dok ukupni broj stanova za stalno i povremeno stanovanje iznosi 115. U poređenju sa 2011. godinom, broj stanovnika je prepolovljen - 48 stanovnika, 23 domaćinstva, dok je broj stanova porastao sa 96 na 115).

Mjesni odbor sela Brezna Građanska inicijativa "Spasimo Brezna"		Održivi izvori energije, ukoliko se koriste na održiv način nisu u suprotnosti sa proizvodnjom zdrave hrane i razvojem turizma.
	5. U dijelu dokumenta gdje se navodi da je za zaustavljanje odliva mladih potreban razvoj turizma, kvalitetna zdravstvena i obrazovna infrastruktura, mještani konstatuju da se ništa od toga ne sprovodi. Umjesto toga, izmjene plana služe isključivo interesima privatnih energetske kompanije, što će, ukoliko se realizuje, dovesti do masovnog raseljavanja stanovništva iz sela pogođenih planiranim infrastrukturnim projektima.	PRIMJEDBA SE NE PRIHVATA Planom se propisuju organizacija i korišćenje prostora, opremanje objektima društvenog standarda i infrastrukturom. Realizacija plana je u nadležnosti državnih i lokalnih organa. Upravo se planskim rješenjima stvaraju preduslovi za pokretanje privrednih aktivnosti u skladu sa raspoloživim resursima i trendovima, kojima bi se umanjili negativni demografski trendovi.
	6. U dijelu o mreži naselja, plan tretira Donja Brezna kao značajniji lokalni centar u odnosu na Gornja Brezna, iako Gornja Brezna imaju više stanovnika i razvijeniju turističku i poljoprivrednu djelatnost. Mještani ovaj pristup vide kao nepoznavanje lokalne situacije ili namjeru da se Gornja Brezna zapostave i postepeno raseljavaju. 7. Isto mišljenje ponavlja se i u dijelu o grupisanju naselja, gdje mještani naglašavaju da Donja i Gornja Brezna čine jedinstvenu cjelinu, te da njihovo odvajanje u planu nije utemeljeno na stvarnom stanju, već ukazuje na pogrešne ili namjerne propuste planera.	PRIMJEDBA SE NE PRIHVATA Shodno PPCG 2020. godine (koji je prestao da važi) i PPCG do 2040. godine (koji je na snazi), Brezna je sekundarni centar opštine. Rang centara u mreži naselja određuje i nivo funkcija kojima opslužuje stanovništvo. Mreža naselja u potpunosti je preuzeta iz važećeg PUP-a Plužine (2012.) Jedna od pet zajednica naselja (planskih cjelina) je Brezna, koja obuhvata naselja Donja Brezna, Gornja Brezna, Bajovo Polje, Bukovac, Bezube i Miljkovac. Podaci popisa iz 2023. godine pokazuju da u Donjim Breznama u odnosu na Gornja Brezna živi 2,5 puta više stanovnika te da ima 2 puta više domaćinstava (D. Brezna: 63 stanovnika i 25 domaćinstava, G. Brezna 24 stanovnika i 12 domaćinstava).
	8. Plan prepoznaje ruralni turizam kao jedan od ključnih potencijala, ali istovremeno predviđa izgradnju visokonaponskih postrojenja u Gornjim Breznama, najrazvijenijem centru eko i ruralnog turizma u Pivi. Mještani upozoravaju da bi ovakav pristup potpuno uništio postojeće turističke kapacitete i život u zajednici, što, kako navode, ne bi bilo moguće u državama sa razvijenim standardima planiranja prostora.	PRIMJEDBA SE NE PRIHVATA Proizvodnja i prenos energije, ukoliko se koriste na održiv način nisu u suprotnosti sa proizvodnjom zdrave hrane i razvojem turizma. Koridori i trafo stanice se mogu locirati na cijeloj teritoriji opštine, uključujući i naseljena mjesta, uz pravila korišćenja i ograničenja u njihovoj kontaktnoj zoni, kako bi se izbjegao štetan uticaj na stanovništvo i životnu sredinu.

Mjesni odbor sela Brezna Građanska inicijativa "Spasimo Brezna"	9. U dijelu dokumenta o uslovima za izgradnju u blizini elektroenergetskih objekata jasno se navodi zabrana gradnje stambenih i turističkih objekata u zaštitnim zonama dalekovoda. Mještani ukazuju da isti princip mora važiti i obrnuto – da dalekovodi i postrojenja visokog napona ne smiju biti planirani unutar ili u blizini naseljenih mjesta, što je upravo slučaj u Gornjim Breznima.	PRIMJEDBA SE NE PRIHVATA Lokacija energetskog čvorišta (dalekovod i TS 400kV) definisana je planovima višeg reda (PPCG, DPP). Ova rješenja iz 2011. godine, koja su predmet protivljenja građana, predviđena su u važećem PUP-u opštine Plužine (2012). Upitno je kako su podignuti objekti unutar planiranih zaštitnih koridora. Koridori i trafo stanice se lociraju na cijeloj teritoriji opštine, uključujući i naseljena mjesta, uz pravila korišćenja i ograničenja u njihovoj kontaktnoj zoni, kako bi se izbjegao štetan uticaj na stanovništvo i životnu sredinu.
	10. Mišljenja Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Ministarstva turizma i Agencije za zaštitu životne sredine koja su priložena uz nacrt plana dostupna javnosti ocijenjena su nepotpunim i nedostupnim za cjelovitu analizu, jer su prema navodima, izostavljeni značajni dijelovi ili nema zaključnog lista. Zbog toga se zahtijeva povlačenje nacrt a i ponovno pokretanje procedure na transparentan i zakonit način, uz uključivanje svih zainteresovanih strana.	PRIMJEDBA NIJE OSNOVANA. Izrada i donošenje planskog dokumenta zakonski su definisani, a resorno ministarstvo nadležno je za vođenje procedura, koordinaciju sa nadležnim institucijama i sprovođenje javne rasprave u skladu sa zakonskim propisima i svojim nadležnostima. Prema članu 28 Zakona o planiranju i uređenju prostora, nacrt planskog dokumenta dostavlja se svim nadležnim institucijama na mišljenje. Pristigla mišljenja razmatra radni tim, a oni predlozi i sugestije koji su u skladu sa zakonskim propisima i stručnim standardima biće ugrađeni u finalni predlog plana.
	Zaključak: Predložene izmjene i dopune PUP-a predviđaju proširenje postojeće trafostanice 400/110 kV u Gornjim Breznima, povezivanje brojnih dalekovoda i stvaranje energetskog čvorišta u naseljenom mjestu. Mještani ističu da tokom izrade plana nije bilo transparentnog informisanja javnosti, da lokalna zajednica nije uključena u proces odlučivanja i da nije urađena nezavisna procjena uticaja na životnu	Odgovori na zaključke podnosioca primjedbi dati su u prethodnih 10 komentara obrađivača plana. Planiranje elektroenergetske infrastrukture predstavlja proces koji podrazumijeva prostorno definisanje objekata i koridora elektroenergetskog sistema, u skladu strateškim i planskim dokumentima. Prostorno-planska rješenja u oblasti elektroenergetske infrastrukture, u okviru Izmjena i dopuna PUP Opštine Plužine, u obavezi si su da budu usklađena sa planskim dokumentima višeg reda (PPCG, DPP),

.Mjesni odbor sela Brezna Građanska inicijativa "Spasimo Brezna"	sredinu, zdravlje i socio-ekonomske aspekte. Traže izmještanje planiranih infrastrukturnih objekata izvan područja stalnog boravka ljudi, nezavisnu procjenu svih projekata, kao i planiranje razvoja koje poštuje prava lokalnog stanovništva na život, zdravu životnu okolinu i održivu budućnost, u skladu sa Ustavom Crne Gore i međunarodnim konvencijama.	strateškim dokumentima (Strategija razvoja energetike), kao i sa smjernicama nadležnih institucija (CGES, CEDIS). Predložene izmjene i dopune PUP-a, koje obuhvataju proširenje trafostanice 400/110 kV u Gornjim Breznima i povezivanje dalekovoda, usklađene su sa važećim državnim planovima višeg reda (Prostorni plan Crne Gore do 2040.godine "Službeni list Crne Gore", Službeni list Crne Gore br. 068/25 i Detaljni prostorni plan za koridor dalekovoda 400 kV sa optičkim kablom od Crnogorskog primorja do Pljevalja i podmorski kabal 500 kV sa optičkim kablom Italija – Crna Gora, Sl. list CG br. 47/11), preuzimajući planska rješenja tih dokumenata. Planerski tim napominje da su pomenuta državna planska dokumenta donijeta uz sprovedene procedure i usklađena sa zakonskim okvirima, te da dokle god su na snazi nije moguće postupiti po zahtjevima podnosioca primjedbi. Ukoliko se na državnom nivou donese odluka o promjeni lokacije trafostanice i dalekovoda, izrađivala bi se nova vrsta planskog dokumenta u skladu sa novim Zakonom o uređenju prostora (prostorni plan područja posebne namjene ili državni plan detaljne regulacije). Takav planski dokument višeg reda mogao bi redefinisati poziciju objekata elektroenergetske infrastrukture u zoni Gornjih Brezana.
2. Dr Bojan Adžić Broj i datum dopisa: 04-332/25-3053/29 (11.07.2025.)	Primjedbe na Generalno urbanističko rješenje: 1. Zahtjev da se obezbijedi kolski pristup parceli UP4 (prema važećem DUP-u) sa ulice koja vodi prema hramu; 2. Zahtjev za ukidanje planirane pješačke saobraćajnice između parcela UP2 i UP s jedne strane i parcela UP4 i UP7 s druge strane; 3. Zahtjev da se obezbijedi kolski pristup parceli UP6 sa planiranog parkinga.	PRIMJEDBA SE NE PRIHVATA (NIJE PREDMET OVOG NIVOA PLANSKOG DOKUMENTA) Navedene primjedbe se odnose na detaljna rješenja sadržana u važećem DUP-u, a ne na predmetno Generalno urbanističko rješenje (GUR). Kako izmjene GUR-a ne obuhvataju razradu saobraćajnih i pristupnih rješenja na nivou pojedinačnih urbanističkih parcela, dostavljene primjedbe nijesu predmet razmatranja u okviru ovog plana.

3. Željko Vojinović Broj i datum dopisa: 04-332/25-3053/32 (11.07.2025.)	Primjedbe na sadržaj Prostorno-urbanističkog plana Plužina za lokaciju površine 9 ha, upisanu u list nepokretnosti br. 166 KO Vojinovići I, na kojoj se već nalazi turističko naselje: 1. zahtjev da se turistička namjena predmetne lokacije verifikuje kroz plan namjene površina; 2. zahtjev za vraćanje skijališta predviđenog važećim planom u neposrednoj blizini predmetne lokacije.	PRIMJEDBE SE PRIHVATAJU Predmetna lokacija biće evidentirana i tretirana kao turistička zona kroz plan namjene površina, dok će planirano skijalište biti vraćeno u obuhvat plana u skladu sa rješenjima važećeg planskog dokumenta.
3. Ines Mrdović, NVO Akcija za socijalnu pravdu Broj i datum dopisa: 04-332/25-3053/33 (11.07.2025.) 04-332/25-3053/37 (25.07.2025.)	1. Nacrt izmjena i dopuna Prostorno urbanističkog plana Opštine Plužine potrebno je povući sa javne rasprave kako bi se dokument dopunio pouzdanim i relevantnim podacima, a imajući u vidu da se u dobrom dijelu zasniva na nepotpunim, nejasnim ili proizvoljnim podacima, što dovodi u pitanje njegov kvalitet, kao i provesti terenska ispitivanja mještana, koji se protive planiranim gradnjama u njihovim zajednicama, i zauzeti stav na osnovu većinskog mišljenja građana uz primjenu mogućih alternativnih rješenja, te potom ažurirani i unaprijeđeni dokument staviti opet na javnu raspravu.	PRIMJEDBA SE NE PRIHVATA Nacrt Izmjena i dopuna PUP-a Plužine je urađen na osnovu Odluke o izradi sa programskim zadatkom iz 2023. godine. Shodno zakonskim odredbama i stručnim preporukama, urađena je dopuna Analitičko-dokumentacione osnove sa raspoloživim podacima po tematskim oblastima, uključujući i do sada objavljene podatke iz Popisa stanovništva iz 2023. Konsultovane su i nove strategije i studije koje se odnose na prostor opštine Plužine i preuzeti izvodi iz važećih prostornih planova višeg reda (PPCG, DPP i PPPN) koji su hijerarhijski obavezujući za PUP uključujući i planska rješenja koja su predmet protivljenja građana u dijelu opštine. Javna rasprava o Nacrtu Izmjena i dopuna PUP-a Opštine Plužine održana je od 09.06. do 04.07.2025. godine, uz javnu prezentaciju 13.06. Zbog zabrinutosti mjesnog odbora Gornja Brezna, resorno ministarstvo i Opština Plužine produžili su raspravu za dodatnih 15 dana, do 25.07. Ukupno je trajala 45 kalendarskih dana (35 radnih), znatno duže od zakonskog minimuma.
	2. Poglavlje ekonomske analize neophodno je izraditi na cjelovit način i sa potpuno pouzdanim parametrima i podacima, uz jasnu analizu ekonomskih koristi za Opštinu Plužine.	PRIMJEDBE SE DJELIMIČNO PRIHVATAJU Ekonomska analiza će biti dopunjena parametrima. Kao što je u tekstu ekonomske analize navedeno: „Realizacija određenih planskih rješenja na principima ekonomske isplativosti zahtijeva, prije svega, ulaganje u infrastrukturu i povezivanje sa okruženjem“.

Ines Mrdović, NVO Akcija za socijalnu pravdu		Procjena investicionih ulaganja je data na osnovu planiranih infrastrukturnih ulaganja a detaljne procjene ulaganja su date u poglavlju 6 (konkretno, razvoj Elektroenergetske infrastrukture u poglavlju 6.4.3). Planom se daje mogućnost da prirodna dobra mogu biti predmet koncesije a daljim analizama i ispitivanjima od strane nadležnih institucija se daje predlog za dodjelu koncesije. Koncesije na korišćenje prirodnih dobara se dodjeljuju u skladu sa Zakonom o koncesijama ("Službeni list Crne Gore", br. 008/09 od 04.02.2009, 073/19 od 27.12.2019, 125/23 od 31.12.2023, 082/24 od 23.08.2024, 082/25 od 30.07.2025). Koncesione naknade su iskazane u Budžetu Opštine koji je javan dokument. U tekstu je navedeno da su koncesione naknade dio prihoda koje ostvaruje Opština, dok je u Analitičko-dokumentacionoj osnovi prikazana je analiza budžeta.
	3. U poglavlju ekonomske analize i drugim dijelovima dokumenta (sadržajno povezanim) potrebno je navesti sve potencijalne investicione projekte i planirane lokacije za potencijalne investicije, posebno kada je riječ o energetske objektima, a kako bi svi stanovnici Plužina imali potpunu informaciju o planiranom korišćenju resursa njihovog prostora.	PRIMJEDBE SE DJELIMIČNO PRIHVATAJU Planski dokument je izrađen u skladu sa članom 22. Pravilnika o bližem sadržaju i formi planskog dokumenta, kriterijumima namjene površina, elementima urbanističke regulacije i jedinstvenim grafičkim simbolima ("Službeni list Crne Gore", br. 24/10 i 33/14), i sadrži pravila uređenja i građenja za cijelo područje lokalne samouprave. Savremena metodologija izrade planskih dokumenata ne zasniva se na utvrđivanju direktivnih smjernica za pojedinačne projekte ili investitore, već na definisanju planskih mehanizama radi transparentnog upravljanja razvojem prostora. Ovaj pristup podrazumijeva jasno razgraničavanje poželjnih i nepoželjnih aktivnosti u prostoru, formulaciju smjernica zasnovanih na rezultatima detaljne prostorne analize uz primjenu raspoloživih slojeva podataka, te primjenu principa otvorenosti, prema kojem je realizacija određenih sadržaja dozvoljena ukoliko su ispunjeni unaprijed propisani uslovi.

Ines Mrdović, NVO Akcija za socijalnu pravdu		U vezi sa obnovljivim izvorima energije (OIE), prikazani tereni sa potencijalom za razvoj postrojenja (OIE ne predstavljaju planski definisane lokacije budućih solarnih i vjetroelektrana. Oni imaju isključivo informativno-analitički karakter i rezultat su višekriterijumske analize sprovedene na osnovu dostupnih prostornih i tehničkih podataka. Analiza je obuhvatila prirodne pokazatelje poput orijentacije i nagiba terena, nivoa insolacije, srednjih brzina vjetra, te ostalih generalnih klimatsko-geografskih parametara, u kombinaciji sa prostornim ograničenjima koja se odnose na tip zemljišnog pokrivača, lokacije sa statusom zaštite (prirodna i kulturna dobra, staništa zaštićenih vrsta, katuni, šumska i poljoprivredna zemljišta visokog kvaliteta i sl.), udaljenost od naselja, kao i dostupnost postojeće saobraćajne i elektroenergetske infrastrukture. Iz dobijenih potencijalnih terena, izdvojeni su oni sa najmanjim stepenom prostornih konflikata. Detaljan opis metodologije dostupan je u Analitičko-dokumentacionoj osnovi (poglavlje 9.5). Treba naglasiti da svaka eventualna inicijativa za realizaciju postrojenja u okviru ovih zona zahtijeva izradu detaljnih tehničkih i stručnih studija. Investitor je u obavezi da sprovede analizu potencijala OIE za konkretnu lokaciju, izradi studiju izvodljivosti, studiju procjene uticaja na životnu sredinu, studiju vizuelnog uticaja i druge prateće dokumente u skladu sa važećim propisima i standardima Evropske unije.
	4. Nacrt izmjena i dopuna Prostorno urbanističkog plana Opštine Plužine sadrži kontradiktorne projekcije razvoja Donje Brezne, kao značajnog lokalnog centra, što je potrebno redefinisati i istovremeno uvažiti zahtjeve mještana, koji javno protestuju zbog plana gradnje velikog energetskeg čvorišta u ovoj lokalnoj zoni.	PRIMJEDBE SE NE PRIHVATAJU Uvažavajući prostorno-funkcionalne odnose među naseljima i migratorna kretanja stanovništva unutar i izvan granica Opštine, predviđeno je organizovanje pet zajednica naselja (planskih cjelina), od kojih je jedna Donja Brezna (obuhvata naselja Donja Brezna, Gornja Brezna, Bajovo Polje, Bukovac, Bezube i Miljkovac). Shodno Prostornom planu Crne Gore, naselje Donja Brezna je sekundarni centar opštine. Rang centara u mreži naselja određuje i nivo funkcija kojima opslužuje stanovništvo.

Ines Mrdović, NVO Akcija za socijalnu pravdu		Gradnja energetskog čvorišta na području Gornih Brezana se bazira na važećim prostornim planovima višeg reda (PPCG, DPP i PPPN) koji su hijerarhijski obavezujući za PUP uključujući i planska rješenja koja su predmet protivljenja gradjana u ovom dijelu opštine.
	5. Nacrt izmjena i dopuna prostorno urbanističkog plana Opštine Plužine u dijelu gradnje pojedinih energetskih objekata zasniva se na nepotpunim podacima, što je potrebno korigovati.	PRIMJEDBA SE DJELIMIČNO PRIHVATA Tekstualni dio planskog dokumenta biće dopunjen trenutno raspoloživim informacijama (iz aktuelnih strategija i studija kao i važećih prostornih planova višeg reda), koje se tiču navedenih elektroenergetskih objekata i koji su obavezujući za područje PUP-a.
	6. Nacrt izmjena i dopuna Prostorno urbanističkog plana Opštine Plužine sadrži zastarjele podatke u pogledu gradnje malih hidroelektrana, što je potrebno korigovati u odnosu na najnovije državne politike u pogledu ove vrste energetskih objekata.	PRIMJEDBA SE DJELIMIČNO PRIHVATA Izgradnja mHE (do 10MW) sprovodiće se u skladu sa aktivnostima definisanim Strategijama razvoja energetike Crne Gore, Strategijom razvoja mini hidroelektrana, planovima višeg reda, uz ispunjenje svih zakonom predviđenih procedura uvažavajući ispunjenje tehničkih, ekonomskih i ekoloških zahtjeva.
	7. Nacrt izmjena i dopuna Prostorno urbanističkog plana Opštine Plužine u dijelu ekonomske analize mora sadržati procjenu zaposlenosti.	PRIMJEDBA SE PRIHVATA Ekonomska analiza će biti dopunjena navedenim parametrima.
	8. Nacrt izmjena i dopuna Prostorno urbanističkog plana Opštine Plužine ne obrazlaže kako će održivi razvoj i zaštita životne sredine lokalnog područja biti usklađeni sa najavom gradnje velikog broja energetskih objekata a time i povezanim infrastrukturama, poput saobraćajnica.	PRIMJEDBA SE DJELIMIČNO PRIHVATA Prostornim planom se utvrđuju namjena površina, zaštićena područja i koridori infrastrukture, uključujući pravila i ograničenja pod kojima je moguće realizovati određene energetske projekte. Namjera obrađivača plana nije bila definisanje zona izgradnje objekata za OIE, već ocjena pogodnosti prostora za eventualna dalja istraživanja, uz obavezu da svaki budući projekat prođe kroz zakonom propisane procedure: studije izvodljivosti, procjenu uticaja na životnu sredinu, analizu vizuelnog uticaja i druge neophodne stručne provjere.

Ines Mrdović, NVO Akcija za socijalnu pravdu	9. Podatke o procjeni broja stanovnika potrebno je zasnovati na relevantnim izvorima i pokazateljima.	PRIMJEDBE SE NE PRIHVATAJU Projekcija broja stanovnika i domaćinstava je preuzeta iz Prostornog plana Crne Gore do 2040. godine na nivou opštine, a na bazi toga je urađena i procentualna raspodjela po zajednicama naselja (planskim cjelinama). Prema tim projekcijama, broj stanovnika pada do 2030. a nakon toga se očekuje lagani porast do 2040. godine. Upravo se planskim rješenjima stvaraju preduslovi za pokretanje privrednih aktivnosti u skladu sa raspoloživim resursima i trendovima, kojima bi se umanjili negativni demografski trendovi.
	10. Nacrt izmjena i dopuna Prostorno urbanističkog plana Opštine Plužine potrebno je dopuniti konkretnim podacima u pogledu gradnje najvažnijih saobraćajnica.	PRIMJEDBA SE NE PRIHVATA Plan utvrđuje planiranu mrežu državnih i lokalnih puteva, a izvori finansiranja i dinamika njihove realizacije biće definisani od strane nadležnih državnih i/ili opštinskih organa.
	11. U Nacrtu izmjena i dopuna Prostorno urbanističkog plana Opštine Plužine, u dijelu turističkog razvoja, potrebno je preispitati pristup u pogledu dozvoljene gradnje turističkih objekata, a u odnosu na depadanse ili vile	PRIMJEDBA SE NE PRIHVATA Planirana struktura smještajnih kapaciteta u hotelima (T1) i turističkim naseljima (T2) data je prema članu 82. <i>Pravilnika o bližem sadržaju i formi planskog dokumenta, kriterijumima namjene površina, elementima urbanističke regulacije i jedinstvenim grafičkim simbolima</i> ("Službeni list Crne Gore", br. 024/10 od 30.04.2010, 033/14 od 04.08.2014), kao i prema smjernicama <i>Priručnika za planiranje i projektovanje površina za turizam u Crnoj Gori</i> (Ministarstvo održivog razvoja i turizma Crne Gore i LAMP – Projekat zemljišne administracije i upravljanja Svjetske banke, 2015).

Za radni tim obrađivača plana:

S. Karajović
 Saša Karajović, dipl. prostorni planer
 rukovodilac izrade Izmjena i dopuna PUP-a Plužine